

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntö 8.4.2024 (UJDELY/4401/2022)

Asia: Hollola, Valtatien 24 parantaminen Välillä Paimelantie - Rajaharjuntie, tiesuunnitelma

ELY-keskus on laatinut liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisen tiesuunnitelman Hollolaan Valtatie 24:lle, välille Paimelantie - Rajaharjuntie. Hankkeen tavoitteena on liikenneturvallisuuden parantaminen Kalliolan liittymässä, sekä jalankulku- ja pyöräilyverkon kehittäminen. Hankkeessa parannetaan valtatie 24 turvallisuutta porrastamalla valtatie 24 ja Paimelantien sekä Ilmotuntien nykyinen nelihaaraliittymä. Samalla Kalliolan liittymään rakennetaan alikulkukäytävä kävelijöille ja pyöräilijöille sekä yhteydet pysäkeille. Lisäksi parannetaan jalankulku- ja pyöräily-yhteyttä Kalliolan koululta pohjoiseen Kalliolan liittymään valtatie 24 rinnalla.

Lahten museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu museolle toimitetusta, 28.3.2024 päivätystä tiesuunnitelmasta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museolla ei ole hankkeesta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueella valtatie 24:n tuntumassa sijaitsee rakennushistoriallisesti paikallisesti arvokas Vatajan tilakeskus. Tien itäpuolelle sijoittuvan pihapiirin harjakattoinen, klassistinen päärakennus on vuodelta 1927. (Rakennusinventointi Hollola, T. Ahola 2006) Hollolan strategisen yleiskaavan (2020) kulttuuriympäristö-teemakartalla Vataja on merkitty *mahdollisena rakennusperintökohteena*. Tilakokonaisuuden säilymisedellytyksistä on hankkeen yhteydessä huolehdittava. Samalle kohtaa tien länsipuolelle, erilleen muusta tilakeskuksesta on jäänyt tilan suurikokoinen hirsilato. Suunnitelmassa lato on merkitty purettavaksi pyöräilyväylän uuden linjauksen tieltä.

Vuodelta 1953 oleva Vatajan lato kuuluu, huolimatta sijainnistaan valtatie toisella puolen, Vatajan tilakokonaisuuteen. Se on historiallinen maamerkki tien varressa, ja muodostaa maisemallisen parin kauempana pellolla sijaitsevan ladon kanssa. Rakennuksella on arkkitehtonisia, rakennusteknisiä, historiallisia ja maisemallisia arvoja. Rakennus edustaa hahmoltaan tyyppillistä maatalousrakentamista. Varhopatsasrakenteen tekee rakennuksesta kuitenkin rakenteeltaan tavanomaisesta poikkeavan ja huomionarvoisen. Rakennus on hyvin

säilynyt kohde, joka on tunnistettavissa rakennustyyppinsä edustajaksi. (Vatajan lato rakennusinventointi, Ramboll 2022)

Hankkeessa ei ole perusteltu Vatajan ladon purkamisen välttämättömyyttä. Vatajan tilakeskuksen eteläpuolella valtatie välittömässä läheisyydessä on useita asuinrakennuksia, jotka pyörätie joutuu jatkossakin kiertämään vähäliikenteisen Oivantien kautta. Kevyen liikenteen väylän linjaus juontuu siis joka tapauksessa pois valtatie varresta. Pyörätien suunniteltu uusi linjaus muutama sata metriä nykyistä pidempään valtatie varressa ladon sijaintipaikan läpi ei siis tosiasiallisesti paranna kevyen liikenteen olosuhteita. Oivantien muuttaminen ladon ja Kalliolan päiväkodin väliseltä osuudelta jalankulku- ja pyöräilyväyläksi vähentäisi uuden väylän rakentamistarvetta huomattavasti ja vähentäisi siten myös koko hankkeen kustannuksia. Mikäli Oivantie koetaan nykyisellään sopimattomaksi kevyelle liikenteelle, voidaan sen soveltuvuutta tähän parantaa ilman, että tästä aiheutuisi haittaa Vatajan ladolle tai muille kulttuuriympäristöarvoille.

Kuten museo on hanketta koskevista neuvotteluissakin tuonut esille, museo katsoo, että lato tulisi säilyttää nykyisellä paikallaan. Välttämättömästä syystä myös ladon siirto on mahdollista tilakokonaisuuden säilyttämiseksi. Tällaista välttämätöntä syytä ei ole ilmennyt. Nykyinen sijaintipaikka peltoaukean ja valtatie tuntumassa on hyvin näkyvä ja myös siirrolla menetettäisiin osa tilan alkuperäisestä luonteesta ja maisema-arvoista.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Lauri Miettinen

Tiedoksi: Museovirasto, Hollolan kunta, Hämeen Ely-keskus